

BEHOVET AV EN NATIONELL SMÄRTPLAN

Långvarig smärta

- 20% av befolkningen har problem med långvarig smärta som kräver kontakt med sjukvården.
- 7% av befolkning har ett stort vårdbehov p g a långvarig smärta. Vårdkonsumtionen är fem gånger högre än hos befolkningen i övrigt.
- 20-40% av besöken hos läkare i primärvård pga smärta
- Långvarig smärta är den vanligaste orsaken till långtidssjukskrivning och sjukersättning.
- Kostnaderna för långvarig smärta är drygt 87 miljarder SEK (SBU 2006).
 - 59%: Långtidssjukskrivning och sjukbidrag.
 - 21%: Kostnader för poliklinisksjukvård.
 - 14%: Kostnader för inneliggande sjukvård.
 - 1%: Läkemedelskostnader.

Modern smärtvård

- Kräver ett multidisciplinärt och multiprofessionellt förhållningssätt kring patienten.
 - ▣ Patienter har ofta komplexa problem.
 - ▣ Smärtan ger påverkan på patientens hela livssituation.
 - ▣ Enskilda behandlingsmetod leder sällan till ”bot” eller förbättring.
- Sammanhängande och långsiktiga insatser från flera aktörer innebär ett bättre utnyttjande av befintliga resurser.

Problem idag

- Fragmentarisk utbildning i smärtdiagnostik och behandling på såväl läkarutbildningarna som andra akademiska vårdutbildningar.
- Avsaknad av systematisk smärtefortbildning för primärvård och specialistvård.
- Bristfälliga rutiner för att kartlägga, skatta och följa upp smärtbehandling i primär- och specialistvård.
- Icke adekvat behandling av akut smärta leder till långvariga problem.
- Dålig kunskap om var evidensbaserad diagnostik och behandling finns.

dåligt primärt omhändertagande

onödigt lidande och utveckling av kroniska smärtor

stora samhällsekonomiska konsekvenser

Problem idag

- Den specialiserade smärtvården är ”sprettig”
 - Möjligheter till vård beror på var man bor.
 - Saknas nationella riktlinjer i vården av dessa patienter.
 - Ingen enhetlig standard för bemanning och innehåll.
 - Dåligt anpassad vård för barn och äldre.
 - Nationella riktlinjer för postoperativ smärta efterföljs oftast dåligt inom akutsjukvården.

Varierande sekundärt omhändertagande

- Bristande forskning – prevention, diagnostik, behandling och rehabilitering

Fortsatta ineffektiva och kostsamma metoder

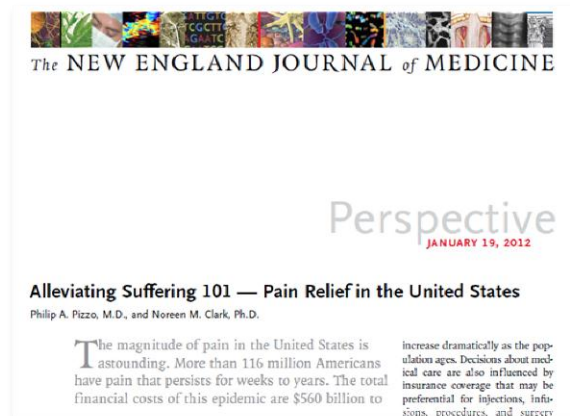

Belastar sjukvård och försäkringssystem onödigt mycket

Positivt idag

- Försäkringsmedicinskt beslutstöd – Socialstyrelsen
- SBU rapporter om smärta 2006 och 2010
- Rehabiliteringskedjan
- Rehabiliteringsgarantin inkl. FoU satsningen
- Socialstyrelsen 2010 Nationella Riktlinjer för behandling av ansiktssmärta och käkfunktionsstörningar

- Ökad internationell uppmärksamhet på lidande och kostnader förknippade med smärtor

Komponenter i en Nationell smärtplan

UTBILDNING

- Systematisk smärtekunskap i **läkarutbildningen** och andra akademiska vårdutbildningar.
 - Fysiologi och behandling samt bemötande av smärta.
 - Smärtans konsekvenser för individ och samhälle.
 - Tilläggsdirektiv till utredningen om en förändrad läkarutbildning (Dir. 2011:96)
 - .
- Systematisk **fortbildning** för primärvård och specialistvård
 - särskilda regionala stimulansmedel.
 - etablering av regionala kompetenscentrum med tydliga utbildnings och utvecklingsuppdrag.

Komponenter i en Nationell smärtplan

UPPBYGGNAD

- Rutiner för att kartlägga, skatta och följa upp **smärtbehandling i primär och specialistvård.**
 - Patientsäkerhetsfråga
 - Skapande av rutiner och kvalitetsuppföljning
- Tillgång till **evidensbaserade riktlinjer** för diagnostik och behandling.
 - skapandet av en webbaserad portal (tillgång också via elektronisk journal) där experter kontinuerligt håller informationen uppdaterad
- **Kvalitetsregister** för behandling och smärtrehabilitering.
 - Kvalitetsregistret för specialiserad smärtrehabilitering (NRS) inkluderar alla multimodala rehabiliteringsinsatser, öppna jämförelser
 - uppbyggnad av en modul att inkludera andra smärtbehandlingar
- Upprustning och utbyggnad av **multidisciplinära smärtkliniker.**
 - översyn av de riktlinjer som gavs i SoS utredning 1994, ackreditering samt stimulanmedel under ett antal år.

Komponenter i en Nationell smärtplan

UTVECKLING

Nya effektiva metoder för diagnostik, behandling och rehabilitering.

- Permanentning av **RehSams** forskningsatsning
- Utveckling av modern smärtvård för barn och äldre
- Regionala **Kompetenscentra** inom smärta med uppdrag kring:
 - Fortbildning
 - Inhämtning/spridning av relevant kunskap
 - Metodutveckling
 - Deltagande i utveckling av webbaserad portal för evidensbaserade riktlinjer
 - Samverkan med andra regionala Kompetenscentra samt Kvalitetsregistret
- Särskild **satsning** inom forskningsråd (FAS eller VR)
- Medel för **forskarškola**

Regeringen bör ta ledningen nu!

- Utse en arbetsgrupp för att utveckla en Nationell smärtplan med fokus på
 - Utbildning
 - Samtliga akademiska vårdutbildningar inklusive läkarutbildning samt fortbildning inom vården.
 - Uppbyggnad
 - rutiner kring smärta inom vården, evidensbaserade riktlinjer, kvalitetsregister, satsning på multidisciplinära smärtkliniker.
 - Utveckling
 - Rehsam permanentas, satsning på Kompetenscentra och andra riktade satsningar, forskarskola.
- Vinsten för alla: Medborgaren, vården och samhället